region västerbotten

Tjänsteskrivelse
2026-09-15

Patrik Sällström
Regional utvecklingsdirektör
Regionala utvecklingsnämnden

Region Västerbottens krigsorganisation och dess bemanning

RUN 387-2026

Sammanfattning

Regionstyrelsen ansvarar för Region Västerbottens uppgifter enligt lagen om totalförsvar och höjd beredskap. Ansvaret innebär bland annat att regionstyrelsen ska samordna regionens planering enligt gällande lagstiftning och därvid bland annat utarbeta och besluta om regionövergripande styrdokument och övergripande organisation. Regionstyrelsen ska under hösten besluta om Region Västerbottens krigsorganisation och dess bemanning utifrån ett förändrat säkerhetsläge och ökade krav på civilförsvarsplanering. Innan regionstyrelsen fattar beslut i ärendet så ska regionala utvecklingsnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden få information om ärendet och ges möjlighet till ställningstagande.

Region Västerbotten ska ha förmåga att upprätthålla samhällsviktig verksamhet även vid höjd beredskap och ytterst krig. Som en del av regionens beredskapsplanering behöver Region Västerbotten säkerställa tillgången till den personal och de kompetenser som krävs för att fullgöra sina uppdrag.

För att stärka denna förmåga föreslås att tillsvidareanställd personal inom den regionala utvecklingsförvaltningen krigsplaceras i Region Västerbottens krigsorganisation med anställningsavtalet som grund. Krigsplaceringen är en planeringsåtgärd som innebär att Region Västerbotten planerar för att medarbetaren ska kunna tjänstgöra inom regionens organisation vid höjd beredskap och krig. Krigsplaceringen förändrar inte i sig medarbetarens anställningsvillkor och kan i fredstid säga upp sig på samma sätt som tidigare.

Krigsplaceringen ska inte heller sammanblandas med allmän tjänsteplikt enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt. Allmän tjänsteplikt kan beslutas av regeringen vid höjd beredskap och kan bland annat innebära en rättslig skyldighet att kvarstå i sin anställning. Krigsplaceringen innebär således att regionen i förväg planerar sin bemanning, medan allmän tjänsteplikt är en lagstadgad skyldighet som kan träda in under särskilda förutsättningar.

Krigsplacering är inte begränsad till hälso- och sjukvården. Även regional utveckling har verksamheter, funktioner och kompetenser som kan behövas för att Region Västerbotten ska kunna fullgöra sitt uppdrag under höjd beredskap och krig. Vilka arbetsuppgifter som ska prioriteras i ett sådant läge kan skilja sig från verksamheten i fredstid. Vissa uppgifter kan behöva fortsätta eller förstärkas, andra kan reduceras eller tillfälligt upphöra. Personal och kompetens kan också behöva användas för andra prioriterade uppgifter inom Region Västerbottens krigsorganisation.

För den regionala utvecklingsförvaltningen innebär krigsplaceringen att förvaltningens personal och kompetenser ingår i regionens samlade planering för höjd beredskap och krig. Det fortsatta beredskapsarbetet ska tydliggöra vilka verksamheter och funktioner inom den regionala utvecklingsförvaltningen som ska upprätthållas vid höjd beredskap och krig samt vilka kompetenser, bemanning och arbetssätt som krävs.

region västerbotten

Tjänsteskrivelse
2026-09-15

Förslag till beslut
Förvaltningens förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Regionala utvecklingsnämnden ställer sig bakom att regionstyrelsen beslutar att krigsplacera tillsvidareanställd personal inom regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde.

Bedömda resultat och konsekvenser
Krigsplacering av regionens tillsvidareanställda personal kommer att stärka regionens förmåga att upprätthålla hälso- och sjukvård samt andra samhällsviktiga funktioner vid höjd beredskap och krig. Det bidrar till samhällets motståndskraft och försvarsvilja. När personalen redan är identifierad i krigsorganisationen kommer verksamheterna få bättre förutsättningar att ställa om och anpassa sina uppdrag. Föreslaget inriktningsbeslut kan ge medarbetare en ökad tydlighet i vad som förväntas av dem vid höjd beredskap, vilket kan stärka ansvarskänsla och mental förberedelse.

Resurser och finansiering
Beslutet kommer att innebära ett ökat behov av administration, registerhållning och IT stöd. För att säkerställa tillgång till personalresurser inom HR-staben kommer riktade statsbidrag för arbetet med hälso- och sjukvårdens beredskap att användas.

Jämställdhet

I regionens och verksamheternas planering är det viktigt med tydlig kommunikation och dialog kring arbetsrättsliga förutsättningar och schemaläggning för att motverka ojämlikheter. Hälso- och sjukvården är en kvinnodominerad sektor och eventuella ojämlikheter riskerar därför att påverka kvinnor i större utsträckning.

Krigsplacering av regionens personal kan påverka barns situation indirekt genom minskad tillgänglighet till vårdnadshavare, särskilt i hushåll där en ensamstående förälder är krigsplacerad. Det blir således viktigt att skapa förutsättningar att hantera både yrkesroll och föräldraansvar, där tillgång till trygg barnomsorg är ett exempel. I kommunernas arbete med civilförsvarsplanering är säkerhetsställande av barnomsorg ett samhällsviktigt uppdrag.

Beredningsansvariga
- Patrik Sällström, regional utvecklingsdirektör
- Rachel Nygren, chef ledningsstaben

Beslutsunderlag

Bilaga, Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse till regionstyrelsen
Bilaga, Utredningsunderlag ”Region Västerbottens krigsorganisation och dess bemanning – ska region Västerbotten krigsplacera sin personal?”

Beslutet expedieras till
Regionstyrelsen
Andrea Kickinger, beredskapssamordnare regionstyrelsen
Patrik Sällström, regional utvecklingsdirektör